

Okresné kolo 49. ročníka Biologickej olympiády
Kategória E – „Poznaj a chráň prírodu svojej vlasti“ (59. ročník)
Školský rok 2014 /2015

Písomný test – odbornosť geológia

1. Slovensko bolo známe ťažbou a využívaním nerastov už v dávnej histórii. Niektoré z banských miest podľa ťažby, ktorá tu prebiehala si vyslúžili i prívlastok do svojho názvu ako: zlatá, strieborná, medená. Napíšte správny prívlastok pred názov historického mesta:
- a) ..... Banská Bystrica
  - b) ..... Kremnica
  - c) ..... Banská Štiavnica

2. Do tabuľky správne priradíte uvedené minerály podľa toho, akú rudu obsahujú: sfalerit, galenit, chalkopyrit. Doplníte i chemický vzorec minerálu.

Ruda	Názov minerálu	Chemický vzorec minerálu
olova		
medi		
zinku		

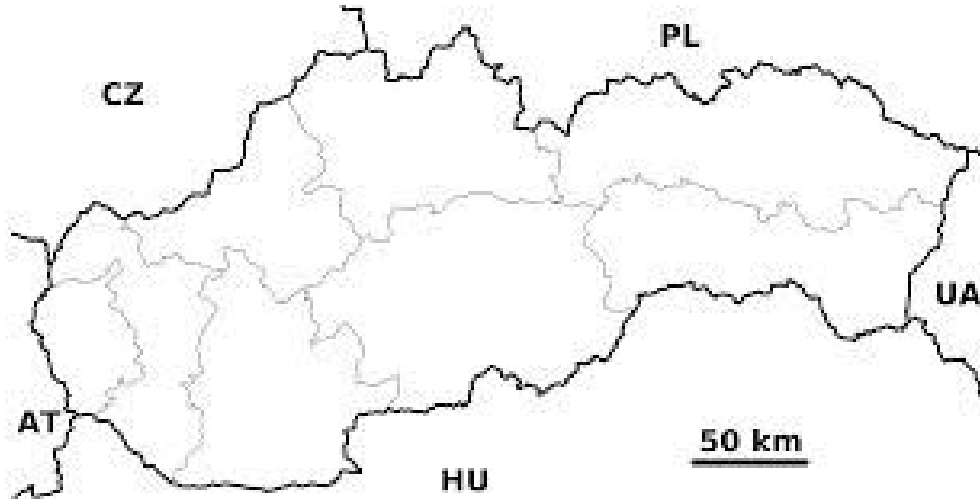
3. Na obrázku vidíte morový stĺp sv. Trojice, ktorý tvorí dominantu námestia slávneho slovenského banského mesta. Napíšte názov mesta a názov drahého kovu, ktorého ťažbou sa mesto preslávilo.
- a) Názov mesta .....
  - b) Názov drahého kovu .....

4. Ložisko Dobšiná je známa ťažbou vláknitého chryzotilového azbestu. Patrí azbest medzi karcinogénne látky?
- a) áno
  - b) nie

5. Správne doplňte názvy do nasledujúceho textu:

Rožňavská rudná oblasť sa nachádza v ..... rudohorí, z geologického hľadiska patrí územie do ..... pásma. Zaznačte polohu mesta Rožňava do slepej mapy.

6. Zakrúžkujte správny názov ložiska, na ktorom nastal v 18. storočí veľký rozmach ťažby rúd niklu a kobaltu:

- a) Novoveská Huta
- b) Dubník
- c) Dobšiná

7. Vstupy do baní cez horizontálne banské diela – štôlne, začínajú tzv. portálom. Mnohé sa nám zachovali ako technické pamiatky do dnešných čias. Na vstupnom portáli je zvyčajne uvedený rok, kedy bolo banské dielo otvorené, názov diela a banícky symbol.

Nakreslite ľubovoľný portál na, ktorom bude uvedený:

- a) rok – 1982
- b) názov – ANDREJ ŠTÔLŇA
- c) banícky symbol – pred názvom a za názvom štôlne

8. K názvu ložiska správne priradiť názov pohoria, v ktorom sa nachádza, názov horniny, ktorá tvorí ložisko a názov rudy, ktorá sa tu ťažila. Správne odpovede v jednotlivých stĺpcoch 1., 2., 3. a 4. spojte čiarami.

Názov ložiska	Orografický celok	Názov horniny	Názov rudy
Dubník (Červenica)	Štiavnické vrchy	andezit	sfalerit
Banská Štiavnica	Malé Karpaty	ryolit	antimonit
Pezinok	Slanské vrchy	granit	ortuť

9. Správne doplňte text.

Žily vyplnené rudnými minerálmi sa nazývajú ..... žily. Rudné minerály obsahujú .....

10. Tuhársky mramor sa využíva na výrobu tzv. benátskej dlažby. Aká je farba tuhárskeho mramoru? Zakrúžkujte správnu odpoveď:

- a) jednofarebný
- b) má mnoho farebných variácií

11. Napíšte medzi aké horniny podľa spôsobu vzniku – genézy zaraďujeme mramor.

.....

12. Správne zakrúžkujte, v ktorom geologickom období vzniklo ložisko soli v Solivare pri Prešove.

- a) v prvohorách
- b) v treťohorách
- c) v druhohorách

Autor: Ing. Zuzana Krempaská

Recenzent: RNDr. Roman Lehotský

Vydal: IUVENTA – Slovenský inštitút mládeže, 2015